

Quản lý hoạt động giáo dục lòng nhân ái cho học sinh Trường Tiểu học Đinh Tiên Hoàng, Thành phố Thủ Đức

Nguyễn Đăng Hiền Thảo*

*Trường tiểu học Đinh Tiên Hoàng, TP Thủ Đức

*Học viên Cao học, Trường Đại học Trà Vinh

Received: 12/8/2024; Accepted: 22/8/2024; Published: 4/9/2024

Abstract: In recent years, in Thu Duc City, moral education activities in general and compassion education in particular have been implemented in the primary school system in the district and there have been innovations in content, program, form, and management method of compassion education activities. However, due to many different reasons, in some primary schools in Thu Duc City, including Dinh Tien Hoang Primary School, the management and education of compassion for students has not been properly cared for: level; and coordination activities between family, school, and society in educating compassion for students are not strict, synchronous, and scientific.

Keywords: Management, Compassion education, Primary school, Thu Duc city

1. Đặt vấn đề

Trong mục tiêu giáo dục và đào tạo (GD-ĐT) của nhiều nước, lòng nhân ái (LNA) là một trong những yêu cầu cần đạt được và trở thành một mục tiêu quan trọng. Trước những thách thức không nhỏ do tác động từ mặt trái của cơ chế thị trường, nền tảng đạo đức, lối sống trong xã hội ít nhiều bị xói mòn, có không ít những giá trị đang bị suy giảm. Vì vậy, giáo dục LNA, bồi dưỡng nhân cách cho con người, đặc biệt là thế hệ trẻ đang được quan tâm hơn bao giờ hết.

Mục tiêu giáo dục tiểu học (GDTH) là giúp học sinh (HS) hình thành những cơ sở ban đầu cho sự phát triển đúng đắn và lâu dài về phẩm chất, trí tuệ, thể chất, thẩm mỹ và các kỹ năng cơ bản để HS tiếp tục học lên THCS. Một số phương pháp giáo dục phẩm chất nhân ái cho HS như nêu gương, thông qua việc thiết kế giờ học thành những hoạt động học tập, ứng dụng CNTT, truyền thông, sử dụng nhiều những câu thành ngữ, tục ngữ, liên hệ thực tế, phối hợp với phụ huynh, ... từ đó hình thành và phát triển tình yêu thiên nhiên, yêu con người, tôn trọng sự khác biệt giữa mọi người.

Luật Giáo dục năm 2019 đã xác định mục tiêu của GDTH là: “GDTH nhằm hình thành cơ sở ban đầu cho sự phát triển về đạo đức, trí tuệ, thể chất, thẩm mỹ, năng lực của HS; chuẩn bị cho HS tiếp tục học THCS”

Quyết định số 1895/QĐ-TTg về Phê duyệt chương trình “Tăng cường giáo dục lý tưởng các mạng, đạo đức, lối sống và khơi dậy khát vọng cống hiến cho thanh niên, thiếu niên, nhi đồng giai

đoạn 2021-2030” của Thủ tướng Chính phủ, ngày 11/11/2021, đã đưa ra nhiệm vụ, biện pháp: “Xây dựng môi trường nhà trường dân chủ, lành mạnh, thân thiện”.

Chương trình GDPT 2018 hình thành và phát triển cho HS 5 phẩm chất chủ yếu sau: yêu nước, nhân ái, chăm chỉ, trung thực, trách nhiệm.

Ngày nay cùng với sự phát triển của nền công nghiệp theo hướng hiện đại hóa, sự phát triển công nghệ 4.0 bên cạnh những thành tựu đạt được thì những giá trị truyền thống, giá trị đạo đức, LNA cũng bị biến tướng, lệch lạc trong một phần giới trẻ. Vì vậy giáo dục HS bằng cách này hay cách khác để HS thấy được những giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của ông cha ta trong đó có lòng nhân ái, đó chính là một phẩm chất vô cùng đẹp của con người nên nhà trường cần phải cố gắng phát huy và áp dụng vào cuộc sống xung quanh.

Lứa tuổi tiểu học là thời kì HS bắt đầu khám phá và lĩnh hội các dạng quan hệ xã hội giữa con người, các chuẩn mực, các quy tắc ứng xử văn hóa. HS dễ dàng nhận biết, hiểu và lựa chọn thực hiện các hành vi tốt hay xấu, nên hay không nên trong cuộc sống. GDLNA giúp HS nhận thức được cái tốt, cái xấu, cái thiện, các ác, có thái độ và hành vi biết quan tâm, yêu thương giúp đỡ mọi người. Đối với HS tiểu học, GDLNA đặc biệt quan trọng đối với việc chuẩn bị những điều kiện cần thiết để bước vào THCS.

Thực tiễn ở TP Thủ Đức thời gian qua cho thấy, hoạt động giáo dục đạo đức nói chung và GDLNA nói riêng đã được triển khai thực hiện ở hệ thống các trường tiểu học, các trường tiểu học trong quận

đã và đang chú trọng phát triển, nâng cao chất lượng GDLNA, đổi mới nội dung, chương trình, hình thức, phương thức quản lý các HĐGD. Vì vậy, bước đầu đã đạt được một số kết quả nhất định. Tuy nhiên, do nhiều nguyên nhân khác nhau, ở một số trường tiểu học trên địa bàn TP Thủ Đức, trong đó có trường tiểu học Đinh Tiên Hoàng hoạt động GDLNA chưa được quan tâm đúng mức; công tác lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện và KTĐG kết quả hoạt động GDLNA cho HS và hoạt động phối hợp giữa gia đình, nhà trường, xã hội trong GDLNA cho HS chưa chặt chẽ, đồng bộ và khoa học. Vì vậy, nghiên cứu quản lý hoạt động GDLNA cho HS trường tiểu học Đinh Tiên Hoàng ở TP Thủ Đức là vấn đề cần thiết hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1 Thực trạng quản lý hoạt động GDLNA cho HS trường tiểu học Đinh Tiên Hoàng ở TP Thủ Đức

2.1.1 Thực trạng XDKH HĐ GDLNA cho HS trường tiểu học Đinh Tiên Hoàng TP Thủ Đức

Kết quả khảo sát cho thấy, trong số 4 thực trạng xây dựng kế hoạch (XDKH) được xem xét thì kế hoạch “BGH nhà trường cần đánh giá được thực trạng chất lượng đạo đức của HS trong nhà trường, đặc điểm tâm lý của HS.” được đánh giá mức ĐTB cao nhất 3,25, xếp hạng 1; đây là điểm mạnh cần phát huy để thực hiện tốt hơn nữa. Trong khi nội dung: “Xác định mục tiêu, phương hướng hoạt động GDLNA cho HS tiểu học” có ĐTB thấp nhất 2,57, xếp hạng 4; đây là điểm yếu cần quan tâm chỉ đạo để khắc phục.

Nhìn chung, đa số CBQL, GV tham gia khảo sát đánh giá từ mức khá trở lên. ĐTB chung đối với thực trạng thực hiện XDKH là 2,87, được đánh giá ở mức độ “Khá” (theo quy ước). Từ đó cho thấy, việc XDKH hoạt động GDLNA cho HS trường tiểu học Đinh Tiên Hoàng ở TP Thủ Đức luôn được CBQL

trường quan tâm, tuy nhiên để thực hiện tốt các nội dung đó đòi hỏi Hiệu trưởng nhà trường không thể bỏ qua việc xác định mục tiêu, phương hướng HĐGD LNA và lựa chọn nội dung, hình thức, PPGD LNA cho HS.

2.1.2 Thực trạng tổ chức HĐGD LNA cho HS trường tiểu học Đinh Tiên Hoàng ở TP Thủ Đức

Bảng 2.1 Kết quả khảo sát thực trạng tổ chức HĐ GDLNA cho HS trường tiểu học Đinh Tiên Hoàng ở TP Thủ Đức (N=68)

TT	Nội dung	Mức độ thực hiện								ĐTB	Thứ hạng
		Tốt		Khá		Đạt		Chưa đạt			
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%		
1	Hiệu trưởng căn cứ vào kế hoạch đã được phê duyệt, phân công các lực lượng tổ chức phù hợp.	34	50,0	16	23,5	18	26,5	-	--	3,23	1
2	Mỗi HĐGD LNA có phân công cán bộ, GV phụ trách và đối tượng HS tham gia.	32	47,0	16	23,5	20	29,4	-	--	3,17	2
3	Tổ chức sơ kết, tổng kết rút kinh nghiệm từng hoạt động kết hợp vào các buổi sinh hoạt chuyên môn.	28	41,1	15	22,0	11	16,1	14	20,0	2,83	4
4	Hỗ trợ các điều kiện cơ sở vật chất, tài chính để các bộ phận tham gia thực hiện các hoạt động.	28	41,1	9	13,2	15	22,0	16	23,5	2,72	5
5	HT Chỉ đạo các bộ phận liên quan thực hiện theo đúng kế hoạch tổ chức các HĐ GD cho HS	30	44,1	13	19,1	11	16,1	14	20,0	2,86	3
ĐTB		2,96									

(Nguồn: tác giả khảo sát)

Qua bảng khảo sát 2.1 về thực trạng tổ chức hoạt động GDLNA cho HS trường tiểu học Đinh Tiên Hoàng ở TP Thủ Đức. Kết quả thu được như sau:

Trong số 5 thực trạng tổ chức hoạt động được xem xét thì thực trạng tổ chức “Hiệu trưởng căn cứ vào kế hoạch đã được phê duyệt, phân công các lực lượng tổ chức phù hợp” được đánh giá mức ĐTB cao nhất 3,23, xếp hạng 1; đây là điểm mạnh cần phát huy để thực hiện tốt hơn nữa. Trong khi thực trạng tổ chức “Hỗ trợ các điều kiện cơ sở vật chất, tài chính để các bộ phận tham gia thực hiện các hoạt động” có ĐTB thấp nhất trong các thực trạng tổ chức XDKH với ĐTB 2,72, xếp hạng 5; đây là điểm yếu cần quan tâm chỉ đạo để khắc phục.

Nhìn chung, đa số CBQL và GV tham gia khảo sát đánh giá từ mức khá trở lên. ĐTB chung đối với thực trạng tổ chức hoạt động là 2,96, được đánh giá ở mức độ Tốt (theo quy ước).

Bảng 2.2 Kết quả khảo sát thực trạng tổ chức HĐ GDLNA cho HS trường tiểu học Đinh Tiên Hoàng ở TP Thủ Đức (N=68)

TT	Nội dung	Mức độ thực hiện								ĐTB	Thứ hạng
		Tốt		Khá		Đạt		Chưa đạt			
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%		

1	Chỉ đạo đổi mới nội dung và hình thức sinh hoạt dưới cờ, đảm bảo sinh động, thu hút được sự chú ý của HS.	36	52,9	18	26,4	14	20,5	-	--	3,32	1
2	Chỉ đạo tuyên truyền, quán triệt cho lực lượng tham gia nhận thức được rõ vai trò, trách nhiệm trong việc giáo dục lòng nhân ái.	25	36,7	13	19,1	18	26,4	12	17,6	2,75	5
3	Chỉ đạo tăng cường phối hợp các lực lượng tham gia GD LNA cho HS trong nhà trường	27	39,7	13	19,1	19	27,9	9	13,2	2,85	3
4	Chỉ đạo các cuộc họp giao ban hàng tuần, tháng, quý, năm Hiệu trưởng nhà trường phân tích những kết quả đạt được trong quá trình tổ chức HĐ GD LNA cho HS.	27	39,7	13	19,1	15	22,0	13	19,1	2,80	4
5	Chỉ đạo quán triệt các nội dung, hình thức, PP GD LNA cho HS đến toàn thể lực lượng tham gia giáo dục.	31	45,5	15	22,0	16	23,5	6	8,8	3,04	2
ĐTB		2,95									

thực trạng KTĐG là 2,90, được đánh giá ở mức độ Tốt (theo quy ước).

2.2 Đánh giá chung về thực trạng quản lý HĐGD LNA HS trường tiểu học Đinh Tiên Hoàng ở tp Thủ Đức

2.2.1. Ưu điểm

Đa số GV có nhận thức đúng đắn về vai trò, chức năng nhiệm vụ quan trọng trong công tác giáo dục LNA đối với HS. Nhiều GV rất thân thiện, yêu thương HS, tận tụy hết lòng với các em, vì thế học được HS tin yêu, kính trọng. CBQL luôn quan tâm, động viên, khuyến khích GV trong quá trình thực hiện. Giáo viên luôn tích cực đổi mới PPDH, đa dạng, linh hoạt trong việc tổ chức các hoạt động dạy học trên lớp và lồng ghép vào các hoạt động giáo dục trải nghiệm.

Hoạt động GD được quản lý theo chu trình quản lý bao gồm: XDKH, tổ chức thực hiện và chỉ đạo kiểm tra về HĐLNA. Nội dung hoạt động được chi tiết, được xây dựng thành quy trình và được lượng hóa cụ thể về đánh giá kết quả thi đua được công khai, dân chủ.

2.2.2 Hạn chế

Một số CBQL, GV, PHHS tuy có nhận thức khá tốt về tầm quan trọng của hoạt động GD LNA cho HS nhưng chưa nhận thức đầy đủ, chưa thường xuyên chỉ đạo hoạt động GD lòng nhân ái. Năng lực tổ chức hoạt động của GV còn hạn chế.

Trong thực tiễn quản lý, việc kế hoạch hóa các mặt công tác, nhà trường chưa quan tâm xác định mục tiêu, phương hướng hoạt động GD LNA cho HS tiểu học.

Mức độ lồng ghép hoạt động GD LNA cho HS vào môn học GDCD chưa được GV bộ môn quan tâm, việc lồng ghép giảng dạy vào các hoạt động, phong trào thể hiện ILNA, giúp đỡ các HS còn khó khăn chưa mang lại hiệu quả cao.

Hoạt động GDLNA thông qua các hoạt động phong trào của Đoàn, Đội trong nhà trường chưa đổi mới. Chưa có nhiều các hình thức đa dạng, lôi cuốn HS tham gia.

Sự phối hợp 3 môi trường: Nhà trường, gia đình và xã hội trong GDLNA chưa có hiệu quả cao, chưa hiệu quả, nhiều khi còn bị xem nhẹ vì thế chưa phát

2.1.3 Thực trạng chỉ đạo HĐ GD LNA cho HS trường tiểu học Đinh Tiên Hoàng ở TP Thủ Đức

(Nguồn: tác giả khảo sát)

Qua bảng khảo sát về chỉ đạo HĐ GD LNA cho HS trường tiểu học Đinh Tiên Hoàng ở TP Thủ Đức. Kết quả thu được như sau:

Trong số 5 thực trạng chỉ đạo hoạt động được xem xét thì chỉ đạo “Chỉ đạo đổi mới nội dung và hình thức sinh hoạt dưới cờ, đảm bảo sinh động, thu hút được sự chú ý của HS” được đánh giá mức ĐTB cao nhất 3,32, xếp hạng 1; đây là điểm mạnh cần phát huy để thực hiện tốt hơn nữa. Trong khi thực trạng chỉ đạo hoạt động “Chỉ đạo tuyên truyền, quán triệt cho lực lượng tham gia nhận thức được rõ vai trò, trách nhiệm trong việc GD LNA” có ĐTB thấp nhất trong các thực trạng chỉ đạo với ĐTB 2,75, xếp hạng 5; đây là điểm yếu cần quan tâm chỉ đạo để khắc phục.

Nhìn chung, đa số CBQL và GV tham gia khảo sát đánh giá từ mức khá trở lên. ĐTB chung đối với thực trạng chỉ đạo là 2,95, được đánh giá ở mức độ Khá).

2.1.4 Thực trạng KTĐG HĐ GD LNA cho HS trường tiểu học Đinh Tiên Hoàng ở TP Thủ Đức

Kết quả khảo sát cho thấy: Trong số 5 thực trạng KTĐG được xem xét thì KTĐG “HT KTĐG hoạt động GD ILNA của HS ở trường tiểu học thường xuyên, định kỳ hoặc đột xuất, rút kinh nghiệm việc thực hiện kế hoạch GD LNA cho HS qua từng học kỳ, tháng, tuần” được đánh giá mức ĐTB cao nhất 3,19, xếp hạng 1; đây là điểm mạnh cần phát huy để thực hiện tốt hơn nữa.

Trong khi thực trạng KTĐG “theo dõi, kiểm soát, phát hiện và xem xét sự phát triển của các hoạt động GD LNA của GV” có ĐTB thấp nhất trong các thực trạng KTĐG với ĐTB 2,70, xếp hạng 5; đây là điểm yếu cần quan tâm chỉ đạo để khắc phục.

Nhìn chung, đa số CBQL và GV tham gia khảo sát đánh giá từ mức khá trở lên. ĐTB chung đối với

huy sức mạnh tổng hợp của toàn xã hội tham gia GD Đ Đ cho HS, có lúc nhà trường mất đi tính chủ động.

2.2.3 Nguyên nhân hạn chế

Công tác tuyên truyền nâng cao nhận thức cho đội ngũ làm công tác GD LNA cho HS chưa thật sự hiệu quả.

Sự phối hợp giữa các lực lượng tổ chức HGD LNA cho HS chưa được quan tâm.

Công tác KTĐG chưa sao sát, thiếu các tiêu chí đánh giá cụ thể nên khó tiến hành các hoạt động kiểm tra cũng như công tác đánh giá rút kinh nghiệm, vì thế hiệu quả thực hiện chưa cao.

- Điều kiện cơ sở vật chất và phương tiện hỗ trợ cho HĐ GD LNA cho HS còn thiếu.

3. Kết luận

GDLNA cho HS tại các trường tiểu học là một công tác QL đòi hỏi cả quá trình lâu dài, thường xuyên và liên tục, đòi hỏi tất cả thành viên trong nhà trường phải có tinh thần và trách nhiệm cao và

các đối tượng GD trong nhà trường gắn gũi với HS, hiểu các em hơn để nắm được hành vi sai trái của các em, từ đó có biện pháp để nâng cao chất lượng GDLNA cho HS trường tiểu học nói chung, trường tiểu học Đinh Tiên Hoàng ở TP Thủ Đức nói riêng.

Tài liệu tham khảo

1. Ban Chấp hành TƯ (2013), *Nghị quyết 29-NQ/TW ngày 4/11/2013, Hội nghị Trung ương 8 Khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo*. Hà Nội

2. Thủ tướng Chính phủ (2015), *Quyết định 1501/QĐ-TTg năm 2015 về phê duyệt Đề án “Tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống cho thanh thiếu niên và nhi đồng giai đoạn 2015-2020”*. Hà Nội

3. Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 ban hành chương trình giáo dục phổ thông mới*. Hà Nội.

Quản lý hoạt động bồi dưỡng tại... (tiếp theo trang 351)

Hoạt động giảng dạy các chương trình bồi dưỡng có những nét đặc thù riêng, bởi các chương trình bồi dưỡng được thiết kế linh hoạt, mềm dẻo, đáp ứng nhu cầu của người học là cần gì học nấy, học cái gì để vận dụng làm được ngay nên hoạt động giảng dạy phải có trọng tâm, cơ bản và có độ phân hóa, hướng mở theo định hướng năng lực.

Cùng với việc quản lý hoạt động của giáo viên, Trung tâm cần phải tiến hành quản lý hoạt động học tập của học viên. Hai hoạt động này không thể tách rời, đảm bảo tốt mối quan hệ giữ dạy và học, giữa giáo viên và học viên làm cho quá trình dạy học vận động và phát triển không ngừng. Để thực hiện tốt hoạt động học của học viên cần tạo ra môi trường học tập đa dạng, tạo điều kiện tốt nhất cho học viên học tập.

2.3.5 Công tác kiểm tra đánh giá kết quả bồi dưỡng

Trước hết, việc kiểm tra, đánh giá có hệ thống và thường xuyên cung cấp kịp thời các “thông tin ngược” giúp người học tự điều chỉnh hoạt động học. Kiểm tra đánh giá kết quả học tập của học viên được tiến hành tốt còn giúp học viên có cơ hội để củng cố và phát triển tri thức. Đối với giáo viên việc kiểm tra đánh giá phát hiện được thực trạng và kết quả bồi dưỡng của học viên cũng như nguyên nhân cơ bản dẫn đến thực trạng kết quả này. Tạo cơ hội thực tế để giáo viên xem xét hiệu quả của những

cải tiến về nội dung, phương pháp, hình thức tổ chức bồi dưỡng. Đối với cán bộ quản lý giáo dục, việc kiểm tra đánh giá cung cấp cho cán bộ quản lý những thông tin cơ bản về thực trạng bồi dưỡng để có những chỉ đạo kịp thời (uốn nắn những sai sót, khuyến khích, động viên những sáng kiến hay...). Việc tổ chức kiểm tra đánh giá đảm bảo đúng quy chế, kế hoạch đã đề ra, công khai minh bạch, tránh gian lận trong thi cử, đảm bảo an toàn, hiệu quả đúng quy định.

3. Kết luận

Hoạt động bồi dưỡng các chương trình là một nhiệm vụ quan trọng của Trung tâm Khảo thí và Quản lý chất lượng giáo dục, với các giải pháp trong bài viết có thể giúp cho hoạt động bồi dưỡng của Trung tâm ngày càng phát triển góp phần khẳng định và nâng cao vị thế của Trung tâm.

Tài liệu tham khảo

1. Ban Chấp hành Trung ương (1997), *Văn kiện hội nghị lần thứ 2, khóa VIII*, NXB chính trị Quốc gia, Hà Nội.

2. Hoàng Phê (1992), *Từ điển Tiếng Việt*, Trung tâm từ điển ngôn ngữ Hà Nội, Việt Nam.

3. Trần Kiêm (1997), *Quản lý giáo dục và Quản lý trường học*, Viện Khoa học Giáo dục, Hà Nội.

4. Từ điển Tiếng Việt (1992), *Viện ngôn ngữ học*, Hà Nội.